

RIGSADVOKATEN

Bilag 1
Marts 2011
J.nr. RA-2010-380-0010

Politikredsens høringssvar vedrørende status for etablering af ungesamråd

Politikredse, hvor der er oprettet ungesamråd

Fyns Politi

Der har eksisteret ungesamråd i Odense kommune siden 1987. I 2003 blev ungesamrådet reorganiseret således, at det blev et tilbud til alle fynske kommuner.

Samrådet dækker hele Fyn (10 kommuner) og behandler sager vedrørende unge mellem 14 og 17 år, der er sigtet for alvorlig kriminalitet.

Ungesamrådet består af en repræsentant fra Kriminalforsorgen i Frihed, to repræsentanter for Odense Kommune, en repræsentant for Region Syddanmark, en repræsentant for de øvrige fynske kommuner, en repræsentant for den sikrede institution Egely samt en psykolog. Herudover deltager en repræsentant for anklagemyndigheden samt en repræsentant for Kriminalforsorgen i Frihed som særlig sagskyndige.

Formandskabet og sekretariatsfunktionen varetages af Odense kommune.

I sager om alvorligere kriminalitet anmoder anklagemyndigheden som udgangspunkt den unges opholdskommune om en udtalelse til brug for straffesagen. Kommunen vurderer herefter, hvorvidt sagen bør behandles af samrådet. Det er således som udgangspunkt kommunen, der afgør, om sagen skal sendes videre til samrådet.

Der afholdes møder i ungesamrådet den første og tredje onsdag i hver måned, og der behandles mellem 2 og 5 sager på hvert møde. Kommunen oplyser sagen fuldstændigt, før denne sendes til samrådet.

På mødet redegør anklagemyndighedens repræsentant indledningsvis for sigtelsen, for hvilken straf der kan forventes samt for relevante forstraffe.

Herefter redegør den unges sagsbehandler for sagen. Efterfølgende drøfter samrådets medlemmer (med undtagelse af repræsentanten for anklagemyndigheden) sagen, hvorefter der udfærdiges en indstilling/udtalelse til anklagemyndigheden.

Sydøstjyllands Politi

Sydøstjyllands Politi har oplyst, at der er oprettet ungesamråd i politikredsen som led i udmøntningen af samarbejdsplanen for Kredsrådet fra 2009.

Ungesamrådene, der allerede var etableret i dele af kredsen i 2009, blev i 2010 udbredt til hele politikredsen. Det betyder, at der nu er oprettet et ungesamråd i hver af de syv kommuner, der er beliggende i politikredsen.

Ungesamrådene er sammensat af repræsentanter for politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen, kommunen/socialforvaltningen, SSP-samarbejdet, skoleforvaltningen samt regionen. Herudover kan der indkaldes andre interessenter, såfremt det skønnes nødvendigt.

Der er udarbejdet en vejledning i visitation af sager til ungesamrådet. Vejledningen tager udgangspunkt i den etablering og organisering, som er beskrevet i Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010. Der er dog foretaget lokale tilpasninger. Det fremgår af denne vejledning, at en politiadvokat ved ugentlige møder visiterer sagerne vedrørende de 14-17 årige, således at de egnede sager forelægges ungesamrådene til behandling. Sekretariatsfunktionen varetages af kommunerne.

Politikredsen har endvidere oplyst, at ungesamrådene behandler sager, hvor unge mellem 14 og 17 år har begået kriminalitet i et sådan omfang, at der må forventes en strengere straf end bøde.

Der afholdes møde i ungesamrådene ca. hver 14. dag, eller når der i øvrigt måtte være behov herfor. Enkelte kommuner har ugentlige møder, som aflyses, hvis der ikke er sager til behandling.

Endelig har Sydøstjyllands Politi oplyst, at spørgsmålet om etablering af ungesamråd ikke har givet anledning til vanskeligheder eller særlige spørgsmål i politikredsen.

Syd- og Sønderjyllands Politi

Syd- og Sønderjyllands Politi har oplyst, at kredsrådet for Syd- og Sønderjyllands Politi på et møde den 10. juni 2010 besluttede, at der skulle oprettes et ungesamråd i samtlige (syv) kommuner i politikredsen. Der var forud herfor allerede oprettet ungesamråd i flere af kommunerne.

Efterfølgende er der afholdt møder i de enkelte kommuner vedrørende etableringen af ungesamråd. Repræsentanter fra den enkelte kommune, kriminalforsorgen og politiet har deltaget i disse møder. Der er nu oprettet ungesamråd i samtlige kommuner i politikredsen.

I ungesamrådene deltager en repræsentant for den enkelte lokalpolitistation (politiet), en repræsentant for kriminalforsorgen, en repræsentant for kommunen samt ungesamrådets sekretær, som ligeledes er fra kommunen. Herudover kan anklagemyndigheden ved en politiadvokat ringes op. Kommunerne varetager sekretariatsfunktionen.

Der er ved etableringen af ungesamråd lagt vægt på, at der sker en ensartet sagsbehandling i hele kredsen.

Når en ung på 14-17 år er sigtet for alvorlig kriminalitet, der forventes at medføre en strengere straf end bøde, bliver sagen udtaget til ungesamråd. Der rettes henvendelse til sekretæren for ungesamrådet i den relevante kommune, der foranlediger, at der indhentes oplysninger om den unge. Såfremt det skønnes nødvendigt, indhenter anklagemyndigheden en personundersøgelse efter retsplejelovens § 808.

Herefter afholdes der møde i ungesamrådet, hvor sanktionen for den unge drøftes i forhold til kriminalitetens art, strafferammen og undersøgelsen af de personlige forhold. Der udarbejdes en indstilling fra ungesamrådet, som renskrives af sekretæren og sendes til anklagemyndigheden.

Der afholdes møde i ungesamrådene ca. hver 14. dag. I Esbjerg kommune afholdes der dog møde hver 7. dag på grund af det store antal sager, mens møderne på Fanø afholdes efter behov.

Syd- og Sønderjyllands Politi har afslutningsvist oplyst, at man i politikredsen har gennemført en 2-dages uddannelse for ungesamrådenes medlemmer med særligt fokus på arbejdet i ungesamrådene.

Københavns Vestegns Politi

Københavns Vestegns Politi har oplyst, at politikredsens kredsråd på et møde den 26. august 2010 besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde et oplæg til organisering af ungesamråd i politikredsen. Arbejdsgruppen blev sammensat af repræsentanter for kommunerne, regionen, kriminalforsorgen og anklagemyndigheden.

Arbejdsgruppen udarbejdede efterfølgende et udkast til etablering og organisering af ungesamråd i politikredsen, som blev vedtaget på et kredsrådsmøde den 18. november 2010.

Efter det nu vedtagne udkast skal ungesamrådet, der dækker hele politikredsen, bestå af faste medlemmer fra kommunerne, den sikrede institution Sølager samt Kriminalforsorgen i Frihed. Herudover skal anklagemyndigheden deltage fast i den indledende del af i ungesamrådets møde, hvor sagens strafferetlige aspekter fremlægges (sigtelsen, eventuelt anlageskrift, KR-udskrift/straffeattest, straf-påstand).

Når anklagemyndigheden anmoder kriminalforsorgen om en personundersøgelse, jf. retsplejelovens § 808, eller anmoder kommunen om en udtalelse om den unge, vurderer kriminalforsorgen/kommunen, om sagen skal i ungesamråd. En sag skal som udgangspunkt i ungesamråd af hensyn til kommunernes mulighed for at trække på hinandens erfaringer og skabe en ensartet udvikling på området.

Hvis en sag skal behandles i ungesamrådet, skal kommunen eller kriminalforsorgen indhente samtykke fra den unge og dennes forældre til, at oplysninger om den unge videregives til samrådet. Den

kommune, der indbringer sagen, giver sekretariatet besked herom. Sekretariatet sætter sagen på dagsordenen så hurtigt som muligt.

Sekretariatsfunktionen er forankret hos kommunerne og skal gå på skift mellem disse.

Ungesamrådet skal udarbejde indstillinger til brug for anklagemyndighedens sanktionspåstand og rettens sanktionsvalg i konkrete straffesager mod unge under 18 år. Herudover skal ungesamrådet udarbejde indstillinger om det mest hensigtsmæssige anbringelsessted, hvis den unge idømmes en ubetinget frihedsstraf eller en ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a.

Endelig har politikredsen oplyst, at man i forbindelse med drøftelserne om etablering af ungesamråd alene stødte på udfordringer i relation til spørgsmålet om kompetenceafgivelse/delegering af kompetence samt de økonomiske rammer, herunder særligt spørgsmålet om udgifterne til ungesamrådets sekretariatsfunktion. Kredsrådet besluttede imidlertid at sætte ungesamrådet i værk med henblik på en efterfølgende afklaring af disse spørgsmål. Status på nuværende tidspunkt er, at der skal udarbejdes et notat om grundlaget for arbejdet i ungesamrådet.

Der er endnu ikke afholdt møder i ungesamrådet.

Bornholms Politi

Bornholms Politi har oplyst, at det på et kredsrådsmøde den 8. december 2010 blev besluttet at etablere ungesamråd i politikredsen. På grund af det begrænsede antal sager, som kan forventes at skulle drøftes i ungesamrådet, blev det samtidig besluttet, at ungesamrådet alene holder møder, når der er behov herfor.

Ungesamrådet tager efter det oplyste udgangspunkt i det eksisterende gode lokale samarbejde mellem politi, regionskommune og kriminalforsorg, og der er endnu ikke udarbejdet retningslinjer for samrådet.

Politikredse, hvor der endnu ikke er oprettet ungesamråd

Københavns Politi

Københavns Politi har oplyst, at der efter en drøftelse på kredsrådsmødet den 14. september 2010 var enighed om, at et kommende ungesamråd i politikredsen skulle organiseres under Københavns Kommune, der derfor ville tage initiativ til etablering af et ungesamråd.

Københavns Kommune har i januar 2011 oplyst over for Københavns Politi, at kommunen har afventet resultatet af den korrespondance, der har været mellem Justitsministeriet og KL om bl.a. finansieringen af ungesamrådene. Københavns Kommune tilkendegav dog samtidig, at kommunen nu vil genoptage arbejdet med etablering af et ungesamråd, og at dette vil være et punkt på dagsordenen for næste kredsrådsmøde.

Midt- og Vestjyllands Politi

Midt- og Vestjyllands Politi har oplyst, at man i politikredsen fortsat er i gang med planlægningen af etablering af ungesamråd sammen med politikredsens 11 kommuner. Kommunerne overvejer efter det oplyste i øjeblikket, hvorvidt de ønsker at påtage sig at finansiere sekretariatsfunktionen.

Det er politikredsens vurdering, at ungesamrådet vil kunne etableres relativt hurtigt, når de økonomiske rammer er på plads.

Østjyllands Politi

Østjyllands Politi har oplyst, at det på et kredsrådsmøde i september 2010 blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på etablering af et ungesamråd i politikredsen.

KLs henvendelse af 1. oktober 2010 til Justitsministeriet affødte imidlertid usikkerhed om, hvorvidt der var grundlag for at gå videre med arbejdet. Efter Rigsadvokatens tilkendegivelse i e-mail af 15. oktober 2010 samtykkede kommunerne imidlertid i at fortsætte arbejdet med forbehold for de uafklarede økonomiske forhold.

Arbejdsgruppen har efter det oplyste afholdt to møder og forventer at have et oplæg klar til næste kredsrådsmøde i marts 2011. Der har i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde været drøftet forskellige problemstillinger, hvoraf flere er afklarede. Der udestår dog stadig spørgsmål i relation til ungesamrådets beslutningskompetence, de små kommuners repræsentation i ungesamrådet, varetagelse af sekretariatsfunktionen samt snitflader til andre samarbejdsfora.

Politikredsen har anført, at der generelt er en positiv holdning til etablering af et ungesamråd, hvorfor det er vurderingen, at der vil kunne opnås enighed om etablering af ungesamråd i politikredsen.

Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi

Sydsjælland og Lolland-Falsters Politi har oplyst, at det på et kredsrådsmøde den 8. september 2010 blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde et oplæg til brug for kredsrådets endelige afgørelse om etablering af ungesamråd.

Arbejdsgruppen, som bestod af repræsentanter fra politikredsen, kommunerne, kriminalforsorgen og psykiatrien i Region Sjælland, udarbejdede i november 2010 et foreløbigt oplæg, som skulle have været drøftet på et kredsrådsmøde den 8. december 2010.

Da de økonomiske aspekter vedrørende etableringen af ungesamråd ikke var afklarede på det tidspunkt, hvor mødet blev afholdt, blev beslutningen om etablering af ungesamråd udskudt. Der kan derfor på nuværende tidspunkt ikke siges noget konkret om tidspunktet for, hvornår ungesamrådet vil blive etableret.

Politikredsen har dog oplyst, at kommunerne generelt har været positivt stemt over for etablering af ungesamråd, men at kommunerne – primært på grund af den manglende afklaring af de økonomiske forhold, som bl.a. har betydning for placeringen og normeringen af sekretariatet – har været tilbageholdende med at træffe den endelig beslutning om etablering.

Af den nedsatte arbejdsgruppens foreløbige oplæg fremgår, at ungesamrådet skal sammensættes af to faste repræsentanter fra kommunerne (hvoraf den ene skal være formand for ungesamrådet), en repræsentant fra regionen med indsigt i ungdomspsykiatri (såfremt der er behov herfor i de konkrete sager) samt en repræsentant fra Kriminalforsorgen i Frihed. Herudover bør der deltage en repræsentant fra kommunen, som har den nødvendige beslutningskompetence og faglige indsigt i den konkrete sag, ligesom der bør deltage en repræsentant fra anklagemyndigheden, der skal redegøre for sigtelsen samt anklagemyndighedens overvejelser om sanktionspåstanden.

Ifølge oplægget er det som udgangspunkt politiet/anklagemyndigheden, der visiterer sager til ungesamrådet, men de øvrige deltagere har også mulighed for at bringe en sag op i samrådet.

Efter oplægget skal samrådet behandle sager, hvor den unge har begået alvorligere kriminalitet, og hvor straffen må forventes at blive enten en betinget dom, en kombinationsdom, en ungdomssanktion eller en ubetinget frihedsstraf.

Det anbefales i oplægget, at sekretariatsfunktionen ligger fast hos en kommune med henblik på at bevare kontinuitet, viden om sagsgange mv. Da der imidlertid ikke forelå en afklaring af spørgsmålet om midlerne til etablering af et sekretariat for ungesamråd, indeholder oplægget ikke en endelig indstilling herom.

Nordsjællands Politi

Nordsjællands Politi har oplyst, at spørgsmålet om etablering af ungesamråd har været drøftet på et kredsrådsmøde den 8. september 2010, hvor det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde et oplæg til kredsrådet. Arbejdsgruppen består af 4 repræsentanter for kredsens 13 kommuner samt anklagemyndigheden.

Der er efter det oplyste enighed i arbejdsgruppen om at foreslå etablering af et ungesamråd ad modum Fyn. Politikredsen består af 13 nogenlunde lige store kommuner. Hvis alle kommuner hver skal have et medlem i samrådet, vil det blive for tungt og ressourcekrævende. Et begrænset antal kommuner bør derfor repræsentere alle kommunerne i samrådet. Der bør afholdes møder to gange månedligt.

Hvis en kommune har en sag til behandling i ungesamrådet, forudsættes det, at sagsbehandleren fra den pågældende kommune deltager i mødet og varetager kommunens interesser.

Der er i arbejdsgruppen enighed om, at formands- og sekretariatsfunktionen bør ligge hos en kommune med forbehold for resultatet af den DUT-høring, som er omtalt i Justitsministeriets brev af 3. december 2010.

Gentofte kommune har påtaget sig at udarbejde et forslag til forretningsordenen for ungesamrådet, således at dette kan behandles på førstkommende kredsrådsmøde.

Nordjyllands Politi

Nordjyllands Politi har oplyst, at politikredsen siden juli 2010 har været i dialog med kommunerne og Kriminalforsorgen i Nordjylland om etablering af et ungesamråd.

Etableringen af ungesamråd var ligeledes på dagsordenen til kredsrådsmødet den 10. august 2010. I forbindelse hermed tilkendegav Aalborg Kommune, at der allerede var taget en række tiltag for så vidt angik unge kriminelle i kommunen, herunder oprettelse af en "specialenhed", der varetog alle opgaver vedrørende de ca. 100 mest kriminelle unge i kommunen. Kommunen fandt derfor, at der ikke var behov for et ungesamråd i kommunen til vurdering af indstillinger om sanktionspåstand samt indstilling til anbringelsessted. Aalborg Kommune så sig endvidere ikke i stand til at afsætte ressourcer til at løfte opgaven som formand og/eller tovholder i et eventuelt ungesamråd.

Kredsrådet nedsatte i august 2010 en arbejdsgruppe med repræsentanter fra henholdsvis Nordjyllands Politi, det regionale Kommunekontaktråd og Aalborg Kommune med henblik på at afdække, hvorledes et ungesamråd mest hensigtsmæssigt kunne etableres i Nordjylland.

På arbejdsgruppens første møde oplyste de kommunale repræsentanter, at man ikke så et behov for et ungesamråd, idet Aalborg Kommune i forvejen havde et velfungerende og hurtigt samarbejde med politi og institutioner, ligesom de øvrige kommuner havde forholdsvis få "tunge sager". Herudover ønskede man fra kommunal side i øvrigt ikke at påtage sig nogen form for forpligtigelse i forhold til sekretariatsfunktionen, så længe der ikke var taget stilling til, hvorledes de bevilligede midler skulle fordeles. Arbejdsgruppen konkluderede på baggrund heraf, at et ungesamråd i Nordjylland bør være af mere rådgivende og "ensrettende" karakter. Nordjyllands Politi påpegede i den forbindelse over for arbejdsgruppen, at et sådant ungesamråd ikke opfylder kravene til et ungesamråd i regeringsudspillet fra 2009 og Rigsadvokatens brev af 30. juni 2010.

Det er efter det oplyste nu hensigten, at der skal etableres et ungesamråd i Nordjylland, hvis primære opgave er af rådgivende og vejledende karakter i relation til straffesager, hvor unge i alderen mellem 14 og 17 år er sigtet for alvorlig kriminalitet. Der påtænkes udarbejdet vejledninger til f.eks. udfærdigelse af ungdomskontrakter samt vilkår i tiltalefrafald. Endvidere skal alle sager vedrørende indstilling om ungdomssanktion indberettes til ungesamrådet efter dom, således at samrådet kan foretage en løbende erfaringsopsamling og evaluering af, om sagsbehandlingen lever op til retningslinjer og vejledende standardprocedurer. Samrådet skal endvidere kunne drøfte enkeltsager efter behov, hvis der opstår tvivl i den pågældende kommune vedrørende sanktionsvalget.

Samrådet er endnu ikke endeligt etableret, men forventes sammensat af en repræsentant fra Kriminalforsorgen i Nordjylland, repræsentanter fra Aalborg Kommune, to repræsentanter fra de øvrige nordjyske kommuner samt en repræsentant fra anklagemyndigheden.

Mødefrekvensen forventes – da samrådet primært har en rådgivende og vejledende karakter – at være fire til seks møder årligt.

Sekretariatsfunktionen og formandskabet skal varetages af Nordjyllands Politi, indtil det er afklaret, hvorledes midlerne hertil fordeles. Politikredsen har oplyst, at denne ordning er midlertidig, hvilket også er tilkendegivet over for de involverede parter.

Midt- og Vestsjællands Politi

Midt- og Vestsjællands Politi har oplyst, at det endnu ikke er lykkedes at etablere et ungesamråd i politikredsen, samt at baggrunden herfor bl.a. er modstand fra særligt de store kommuner i politikredsen.

Spørgsmålet om etablering af ungesamråd blev drøftet på et møde den 27. august 2010 i kontaktudvalget for kredsrådet, hvor politikredsen havde foreslået etablering af et ungesamråd organiseret – stort set – som ungesamrådet på Fyn.

Kontaktudvalgets medlemmer pegede i den forbindelse på flere problemstillinger, herunder de økonomiske aspekter ved etablering af ungesamråd. Herudover blev der stillet spørgsmålstegn ved behovet for et ungesamråd, ligesom spørgsmålet om, hvilke kompetencer ungesamrådet skulle have, herunder hvem der skal kunne beslutte forelæggelse for samrådet, blev rejst.

Der var dog enighed om at indstille til kredsrådet, at der blev etableret et tværsektorielt samarbejde vedrørende ungesagerne, og at der blev afholdt en temadag/konference med deltagelse af alle interessenter og kommunernes børne- og ungechefer med henblik på afklaring af de nævnte problemstillinger.

I oktober 2010 tilsluttede kredsrådet sig indstillingen og vedtog at fortsætte arbejdet med etablering af et ungesamråd i en eller anden form i politikredsen.

I november 2010 blev der afholdt en konference, hvor bl.a. KL deltog og redegjorde nærmere for de problemstillinger, som KL havde rejst over for Justitsministeriet. Konferencen mandede ud i nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde et kommissorium for et ungesamråd.

Den nævnte arbejdsgruppe har efterfølgende udarbejdet et forslag til et tværsektorielt samarbejdsforum ”Ungesamarbejdet”, idet der ikke kunne opnås enighed i arbejdsgruppen om et kommissorium for et egentligt ungesamråd med konkret sagsbehandling.

Kredsrådet har i december 2010 godkendt kommissoriet for ”Ungesamarbejdet”, ligesom kredsrådet har tilsluttet sig, at arbejdet med etablering af et egentligt ungesamråd skal fortsætte. Kredsrådet har endvidere vedtaget en samarbejdsplan for 2011, hvori det indgår, at der fortsat skal arbejdes hen imod etablering af et egentligt ungesamråd.